

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/86/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122343409
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6122343409.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, C., zast.: JUDr. Tomáš Čverčko, advokát, IČO: 35553944, so sídlom Čajakova 5, Košice, proti žalovanému: Mesto Košice, IČO: 00691135, so sídlom Trieda SNP 48A, Košice, o zaplatenie 3.069,20 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 24. januára 2023 č. k. 45C/36/2022-281

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému zaplatenia sumy 3.069,20 Eur s príslušenstvom s odôvodnením, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXXX k. ú. B., okres C. E., ktoré nehnuteľnosti žalovaný užíva už od roku 1957, kedy na uvedených pozemkoch začal realizovať výstavbu verejnej zelene známej ako F. háj, a to bez právneho dôvodu.

3. Žalovaný predmetný nárok neuznal tvrdiac, že v danom prípade ide o zriadené vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z., ohľadne ktorého vznikla jednorazová náhrada tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z., t. j. k 1.7.2009; nakoľko žalobkyňa si svoj nárok uplatnila v konaní až po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, v konaní vzniesol námietku premlčania.

4. Vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (ďalej iba ZoMO), § 2 ods. 1 a 2 tohto zákona, § 1, § 2 ods. 1 a ods. 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. v znení účinnom do 31.8.2022, § 151n ods. 1, § 101 a § 455 ods. 1 a 2 OZ, keď skonštatoval, že medzi stranami sporu nebol sporný skutkový stav ohľadne vlastníctva nehnuteľností na strane žalobkyne a skutočnosti, že na predmetných nehnuteľnostiach sa nachádza lokalita známa ako Borovicový háj. Z predložených listinných dôkazov bolo preukázané, že Borovicový háj vznikol po roku 1960 v celkovej výmere 11,4245 ha ako les pôvodne v lesnom a pôdnom fonde. Z činnosti súdu je známe, že Borovicový háj bol vystavaný ako okrasná škôlka k dopestovaniu materiálu pre výstavbu sídlisk na území mesta Košice, pričom od roku 1984 sa začalo zvažovať o využití Borovicového hája ako obvodového parku. Túto akciu mal riešiť Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, ktorý mal v správe Borovicový háj. Napokon rozhodnutím Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.01.1987 došlo k trvalému vyňatiu lesných

pozemkov v katastrálnom území C. - G. s cieľom vytvorenia mestskej zelene - obvodového parku o celkovej výmere 11.4245 ha. Z predmetného je zrejmé, že len do roku 1987 bol Borovicový háj lesom. Neskôr Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc odovzdal správu Borovicového hája Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košíc - Správa verejnej zelene Košice, a to na základe Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987 s prevodom správy ku dňu 30.11.1987 (č.l. 60 súdneho spisu). Neskôr delimitačným protokolom zo dňa 28.06.1991 bol Borovicový háj odovzdaný Správe mestskej zelene v Košiciach, ktorá bola zriadená uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach číslo 7/B zo dňa 14.05.1991 ako rozpočtová organizácia mesta. Táto informácia vyplynula z Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov, v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov zo dňa 03.05.2004 (č.l. 57 súdneho spisu), ktorým Správa mestskej zelene v Košiciach ďalej odovzdala Borovicový háj Mestu Košice. V zmysle predmetného Protokolu sa prechod vlastníctva uskutočnil ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. k 01.05.1991, pričom samotný protokol má len deklaratórne účinky a teda námietka žalobkyne ohľadom času vyhotovenia predmetného dokumentu bola irelevantná. Na pojednávaní dňa 24.01.2023 bolo v tejto súvislosti žalobkyňou navrhnuté vykonanie dôkazu predložením karty HIM (karta hmotného a investičného majetku), na ktorý mala ako prílohu č.7 odkazovať Hospodárska zmluva. Súd návrhu žalobkyne nevyhovel jednak z dôvodu koncentrácie konania, ako aj z dôvodu dostatočnej identifikácie prevádzaného majetku v Hospodárskej zmluve. K predmetnému je však potrebné dodať, že na kartu HIM ako prílohu č.7 odkazoval v skutočnosti Protokol zo dňa 03.05.2004, ktorý v bode 7. identifikoval prevádzaný majetok ako „Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha - kat.úz. Košice - Západ v nadobúdacej hodnote 398.054,- Sk“ s tým, že žalovaný spolu s predmetným Protokolom zo dňa 03.05.2004 súdu predložil aj tzv. Inventárnu a technickú kartu budovy zo dňa 18.01.1988, ktorá v hornej pravej časti prvej strany bola označená ako príloha č. 7. Na predmetnom dokumente bol identifikovaný evidovaný majetok v časti „Názov budovy“ ako Borovicový háj - rozloha 11,4245 ha. Súd mal na základe tejto skutočnosti za to, že tento písomný dokument bol riadne predložený, a to spolu s odporom, ktorý bol právnenému zástupcovi žalobkyne doručený dňa 01.08.2022 (č.l. 187 súdneho spisu) a v súvislosti s ktorým mal dostatok času na navrhnutie ďalších dôkazov. V zmysle článku 8 základných zásad sporového konania platí, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti konania, a teda ich obrana a úkony nemôžu viesť k zbytočným prieťahom v konaní. Konkrétne vyjadrenie tejto zásady môžeme nájsť v ustanovení § 153 CSP, kde podľa ods. 1 in fine platí, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Súd mal za to, že návrh predložený dňa 24.01.2023 na pojednávaní smerujúci k vykonaniu dôkazu doložením dokumentu na ozrejenie iného dokumentu, ktorý bol strane doručený dňa 01.08.2022, t.j. so skoro pol - ročným časovým rozdielom, nebude spĺňať požiadavku včasného uplatnenia obrany v konaní. Súd v tejto súvislosti nevezhladol žiaden objektívny dôvod na ospravedlnenie oneskorene predloženého návrhu na vykonanie dôkazu. Tiež mal za to, že postupný prevod Borovicového hája bol z predložených listinných dôkazov dostatočne jasný a zrejмый, a v konaní bol preukázaný prechod vlastníctva Borovicového hája na mesto Košice v zmysle zákona č. 138/1991 Z.z., ako jedna z podmienok na aplikáciu ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z.. Žalovaný jednoznačne preukázal vlastníctvo Borovicového hája, nakoľko už minimálne od roku 1987 konal ako vlastník, keď Hospodárskou zmluvou zo dňa 10.11.1987 previedol správu tejto lokality. Správnosť právneho názoru o primeranej aplikácii zákona č. 66/2009 Z.z. preukazuje aj žiadosť žalovaného zo dňa 15.10.2009 (č.l. 204 súdneho spisu), ktorým žiadal o zápis vecného bremena v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z.. Je pravdou, že k zápisu vecného bremena v zmysle predmetnej žiadosti napokon nedošlo, no tu súd dáva do pozornosti, že záznam podľa § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) má „len“ evidenčný charakter, pričom od jeho vykonania nebude závisieť to, či vecné bremeno vzniklo, alebo nie. V súvislosti s vyhlásením VZN č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, na ktoré odkazuje žalobkyňa, je treba uviesť, že predmetné VZN mesta sa zaoberalo pojmom a klasifikáciou zelene, výkonom správy zelene, povinnosťami správcu a vlastníka zelene a pod., pričom táto úprava nič nemení na fakte, že Borovicový háj bol až do roku 1987 identifikovaný ako les a následne užívaný ako verejná zeleň, ktorá dňa 01.05.1991 prešla na žalovaného v zmysle zákona č. 138/1991 Zb.. Spomínané VZN č. 2/1991 sa nezaoberalo konkrétne identifikáciou Borovicového hája, dokonca jeho založením, či vytvorením, pričom existencia Borovicového hája už v období pred 19.12.1991, t.j. pred vyhlásením VZN č. 2/1991, bola zjavne preukázaná ostatnými písomnými dôkazmi produkovanými stranami sporu v konaní, ako aj to, že mala už vtedy charakter verejnej zelene. K predmetnému je potrebné dodať, že tento charakter Borovicového hája ako verejnej zelene je treba odlišiť od sádov, parkov, a pod., ktoré sú stavbami v

zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), a na ktoré myslí ustanovenie § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. V niektorých prípadoch budú sa preto plochy zelene považovať za stavbu alebo budú prináležať k stavbe, prípade budú existovať nezávisle od stavieb a súčasne sa nebudú považovať za stavbu, čo zjavne bude aj prípad Borovicového hája. Borovicový háj predstavuje vnútromestskú zeleň, ktorá je prístupná verejnosti, pričom takto je vnímaná od počiatku jeho výsadby. Dokonca spočiatku aj sama žalobkyňa označila Borovicový háj za verejnú zeleň (pozn. súdu: žaloba na č.l. 1 a nasl. súdneho spisu). Následná argumentácia žalobkyne o tom, že v zmysle § 120 ods. 1 OZ sa bude jednať v prípade Borovicového hája o súčasť vecí tiež neobstojí vzhľadom na početné písomné dôkazy predložené stranami v tomto konaní, ktoré potvrdzujú vlastníctvo Borovicového hája prislúchajúce žalovanému. Pojem „verejná zeleň“ zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje, no s týmto pojmom sa v súčasnosti môžeme stretnúť v ustanovení § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, kde sa uvádza, že „ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch, v zastavanom území obce na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len "verejná zeleň") alebo na ornej pôde ako solitér, stromoradie, skupina stromov alebo súčasť terasy alebo medze.“ Tiež pôvodný zákon č. 287/1994 Zb. o ochrane prírody a krajiny v § 32 ods. 4 používal pojem verejný sad a záhrada, ktorý nie je pojmovo vzdialený pojmu verejná zeleň. Pojem „verejná zeleň“ možno na základe sadovníckej a urbanistickej praxe vymedziť ako „zeleň prístupná všetkým občanom bez obmedzenia a slúži na všeobecné užívanie. Predstavuje zeleň v uliciach, stromoradia, zelené pásy a pruhy, mobilnú zeleň v uliciach, voľné miesta po asanácii budov, parkoviská, zeleň na námestiach, zeleň pri významných budovách, pomníky a pamätníky, verejnú zeleň na sídliskách, mestské parky a parkovo upravované plochy, promenády, promenádne lúky, odpočinkové lúky, okružné prechádzkové trasy, cieľové prechádzky, odpočívadlá, prírodné kiná a amfiteátre, náučné chodníky, psie lúky a pod. Zeleň verejných parkov tvoria všetky verejné prístupné plochy zelene v sídelnom útvare“ (<<https://www.bratislava.sk/sk/triedenie-zelene>>). Súd zdôrazňuje, že skutočnosť, že VZN č. 2/1991, ktoré sa pôvodne zaoberalo pojmom verejná zeleň, bolo na základe protestu prokurátora zrušené, nemení nič na skutočnosti, že Borovicový háj je zeleňou vo vlastníctve mesta Košice a je prístupnou širokej verejnosti. Takto má súd za to, že boli naplnené podmienky na primerané použitie ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z. na posúdenie charakteru náhrady požadovanej žalobkyňou v tomto konaní. V danom prípade sa teda nejedná o stavbu, nakoľko Borovicový háj nie je stavbou, a teda k 01.05.1991, t. j. k prechodu vlastníctva na žalovaného, nemohlo ani existovať územné, stavebné, či kolaudačné rozhodnutie týkajúce sa Borovicového hája. Napriek uvedenému súd mal za to, že označenie Borovicového hája za biocentrum v zmysle dokumentu - Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice z roku 2013, ktorý bol schválený uznesením z XXII. rokovania Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo dňa 16.12.2013 pod č. 811, nie je prekážkou pre primerané použitie zák. č. 66/2009 Z.z., keď navyše práve z predmetného dokumentu vyplýva charakter Borovicového hája ako verejnej zelene a miesta voľne prístupného verejnosti. Aj v zmysle evidovania spôsobu využitia pozemkov na LV č. XXXXX pre k.ú. B. E., bude pre väčšinu parciel platiť, že sa jedná o pozemky, na ktorých je okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využitie. V konaní nebolo nikdy sporné to, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, sú súčasťou Borovicového hája, ktorého výmera je totožná minimálne od roku 1984 až doteraz, a to napriek sponchybnému rozsahu územného rozhodnutia vo vzťahu k tam uvedeným parcelám žalobkyňou. V nadväznosti na to potom nie je vylúčené, že jednotlivé parcely a ich označenie tak, ako boli obsiahnuté vo vtedajších podkladoch pre budúci zámer (napr. geometrický plán), prešli zmenami.

5. Vzhľadom na neexistenciu zmluvného vzťahu užívať predmet tohto konania, 01.07.2009 v súlade s § 4 ods. 1 tohto zákona vzniklo k predmetným pozemkom v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Z uvedeného dôvodu nebolo možné predmetný nárok subsumovať pod žiadnu zo štyroch foriem bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ. Súd zhodnotil, že vecné bremeno aj v tomto prípade vzniklo za náhradu, ktorej je potrebné priznať jednorazový charakter za argumentácie bližšie podanej podľa bodu 34. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pretože žalovaný vzniesol v priebehu konania námietku premlčania, súd sa s touto vysporiadal tak, že ju posúdil ako dôvodnú. Premlčacia doba nesporne začala plynúť 01.07.2009, t. j. odo dňa účinnosti zák. č. 66/2009 a preto právo žalobkyne na zaplatenie náhrady za vecné bremeno sa premlčalo najneskôr 01.07.2012. Pokiaľ potom predmetná žaloba bola na súd podaná dňa 10.06.2022, predmetnej žalobe vyhovieť nemohol a z tohto dôvodu ju zamietol.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď napriek tomu, že žalovaný bol v konaní úspešný, zo súdneho spisu mu nevyplývalo vynaloženie žiadnych trov konania,

respektíve žalovaný sám na pojednávaní uviedol, že si v konaní neuplatňuje trovy konania a preto súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

7. Žalobkyňa podala proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP, keď podľa jej názoru na predmetných pozemkoch nevzniklo vecné bremeno v prospech žalovaného na základe zák. č. 66/2009 Z.z., z ktorého dôvodu žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolateľka uviedla, že nevie, na základe akých skutočností súd dospel k tomu, že Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc mal v správe Borovicový háj, keď to nevyplýva zo žiadnych dôkazov a práve naopak z dôkazu, ktorým je rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR o dňa 21.1.1987 vyplýva, že Borovicový háj mali v správe Východoslovenské štátne lesy, š. p. Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy nenadobudol do správy Borovicový háj, nakoľko to vyplýva zo samotného označeného rozhodnutia, a to jej prílohy č. 1 a ani žalovaný do dnešného dňa nepredložil o tom žiadny dôkaz. Pokiaľ Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy nenadobudol Borovicový háj do svojej správy, potom nemohol správu Borovicový háj odovzdať na Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc – správa verejnej zelene na základe Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987 s prevodom správy ku dňu 30.11.1987. Súčasne žiadna hospodárska zmluva medzi Východoslovenskými štátnymi podnikmi, š. p. a Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košíc neexistuje, čo vyplýva aj z prázdneho vyznačenia – v prílohe č. 1 označeného rozhodnutia, kde chýba číslo hospodárskej zmluvy. Po odcitovaní § 12 ods. 1 a § 13 zákona o lesoch účinného do 23.06.1991 uviedla, že pokiaľ Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy nenadobudol do svojej správy Borovicový háj, a platí, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má, potom všetky nasledovné právne úkony sú absolútne neplatné.

8. Nesúhlasila ani so záverom súdu o tom, že na uvedenú problematiku sa vzťahuje zák. č. 66/2009 Z.z. K tomu argumentovala tým, že počnúc rokom 1985 sa riešilo využitie Borovicového hája na obvodový park, avšak výsadbu realizovali pred rokom 1984 Východoslovenské štátne lesy, štátny podnik ako les a nie verejnú zeleň, ktorú náš právny poriadok ani nepoznal nielen pred rokom 1989, ale ani po ňom. Mala za to, že žalovaný žiadnym listinným dôkazom nepreukázal, že Borovicový háj bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou a stavbou, práve naopak, žalobkyňa preukázala protestom prokurátora, že verejná zeleň v lokalite Borovicový háj mala vzniknúť až dňa 19.12.1991. Na základe protestu prokurátora došlo k zrušeniu všeobecne záväzného nariadenia mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene. Na podporu tohto tvrdenia doložila VZN č. 2/1991, ktoré bolo vydané až dňa 19.12.1991. Pokiaľ sa na predmet žaloby mal vzťahovať § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., potom žalovaný mal predložiť právoplatné územné, stavebné a kolaudačné rozhodnutie, čo sa však do dnešného dňa nestalo. V súvislosti s § 1 ods. 2 tohto zákona poukázala na § 2 ods. 7 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb., podľa ktorého veci a majetkové práva nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona, t. j. ku dňu 01.05.1991. Pokiaľ sa má aplikovať § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., je nevyhnutné, aby ku dňu 01.05.1991 existovala verejná zeleň. Verejná zeleň ako obvodový park však vznikla až dňa 19.12.1991, teda sedem mesiacov po účinnosti zákona o majetku obcí. S odkazom na § 14 ods. 1 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb. uviedla, že písomný protokol bol spísaný až 03.05.2004, keď podľa ods. 4 vtedy platného zák. č. 138/1991 Zb. sú obce, mestá a mestské časti a organizácie založené alebo zriadené obcou povinné podať do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na zápis do evidencie nehnuteľností. Žalovaný v konaní tvrdí, že verejná zeleň v lokalite Borovicový háj vznikla pred rokom 1990 jeho vysadením, toto tvrdenie sa však mu nikdy nepodarilo preukázať a práve naopak, rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.01.1987 svedčí o opak. Je zarážajúce, že konajúci súd poukazuje na rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.01.1987, ktoré bolo vydané dva roky potom, ako bolo vydané rozhodnutie zo dňa 15.03.1985 Odbor výstavby o využití územia pre Borovicový háj v lokalite C. – G. a to na konkrétnych pozemkoch č. parc. 4351-1, 4311-6, 4304-1-2, 4304/3-0, 4304-6-0, 4352-0, ale nijako ho bližšie nerozoberá a súd sa s uvedeným rozhodnutím Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR nevysporiadal. Nedošlo podľa rozhodnutia k majetkovo-právnej vysporiadaniu pozemkov podľa bodu 3 písm. b), nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o prevode správy národného majetku podľa písm. b) ods. 1 písm. b) a prílohy č. 1 rozhodnutia MLVH SSR a podobne. Pokiaľ teda verejná zeleň bola zavedená až v roku 1991, a to Všeobecne záväzným nariadením č. 2/1992, ktorý nadobudol účinnosť 19.12.1991, potom nemohla ku dňu 01.05.1991 verejná zeleň prejsť do vlastníctva obce.

9. Po odcitovaní § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. uviedla, že aplikačný rozsah tohto zákona je daný iba v prípade, ak verejná zeleň prešla do vlastníctva obce, z čoho súčasne vyplýva, že verejná zeleň subsumovaná podľa § 1 ods. 2 tohto zákona musí byť spôsobilým predmetom občiansko-právnych vzťahov, a teda sa musí jednať o samostatnú vec v právnom slova zmysle. Poukazujúc na vývoj právnej kategórie veci ako objektu občiansko-právnych vzťahov, ktorý nastal počas rozhodného obdobia veci vyvodila, že z výkladu a contrario § 120 ods. 2 OZ je zrejmé, že princíp superficies solo cedit sa neuplatní iba v prípade stavieb – teda iba na stavby sa v právnom poriadku Slovenskej republiky vzťahuje princíp aedificatio non solo cedit. Z uvedeného potom vyplýva, že každá verejná zeleň, ktoré nie sú stavbou v zmysle Občianskeho zákonníka sa stáva súčasťou pozemku, na ktorom sa ako biotop nachádza. Vysvetlila pojem verejnej zelene, ktorý možno gramatickým a systematickým výkladom porovnať s administratívno – právnym vymedzením pojmu park, keď pojem zeleň, resp. park v čase prvého prevodu Borovicový háj nevymedzovali príslušné stavebné predpisy (zákon č. 50/1976 Zb. účinný k 30.11.1987, ktorý slovo park neobsahuje a účinný k 1.7.2009, ktorý v § 43a ods. 3 písm. p) hovorí o inžinierskych stavbách ako zábavných a oddychových parkoch, zoologických a botanických záhradách). Vo vzťahu k lokalite Borovicový háj nebolo stotožnené vykonanie takých prác, ktoré by bolo možné považovať za vytvorenie samostatnej veci v právnom slova zmysle a úpravy tejto lokality neboli vykonané v takej miere, aby zmenila svoj charakter prírodou vytvoreného územia. Mala za to, že vo veci mal predchodca žalovaného realizovať len výhradne administratívno-technické úkony týkajúce sa príslušného územia a žalovaný na tomto území ľudskou činnosťou nevytvoril novú samostatnú vec. Pre jednoznačné identifikovanie Borovicový hája ako samostatnej veci bolo potrebné v čase jej údajného vzniku ju individualizovať a určiť, kde končí pozemok a kde začína takáto stavba. Pokiaľ išlo o rozhodnutie Obvodného národného výboru zo dňa 5.3.1985, toto bolo vydané pre iné ako parcely, navyše rozhodnutie nikdy nemalo právoplatnosť, teda sa jedná o paakt bez právnych účinkov (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/96/98 a nález Ústavného súdu SR III.ÚS16/2012 v obdobnej veci vyvlastňovacieho konania). Žiadne rozhodnutie vlastníkom pozemkov doručené nebolo a uvedené potvrdzuje, že predchodca žalovaného mohol nanajvýš vykonať iba vyčlenenie lokality Borovicový háj a nikdy nepristúpil k vytvoreniu stavby Borovicový háj. Aj zo zápisnice z 8.3.1985 na str. 2 bod 3 nachádzajúceho sa v spise je zrejmé, že na príslušných pozemkoch sa nejedná o stavbu majúcu povahu verejnej zelene, ale len zalesnený biotop/zeleň, ktorá mala byť prebudovaná na obvodový park. K výstavbe parku mal predchodca žalovaného pristúpiť až po majetkovom vysporiadaní, k čomu však nikdy nedošlo. Lokalita Borovicový háj nie je vec v právnom slova zmysle, ako samostatná stavba nikdy nevznikla. Vlastníctvo drevín v tejto lokalite nasleduje vlastníctvo pozemkov, na ktorých sa nachádzajú a predchodca žalovaného vlastníctvo k týmto pozemkov nenadobudol. Preto aplikácia zákona č. 66/2009 Z.z. je na tento prípad vylúčená.

10. Pokiaľ § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. hovorí o primeranom použití jednotlivých pravidiel a opatrení uvedených v texte zák. č. 66/2009 Z.z. v tu vymenovaných kategóriách objektov, vrátane verejnej zelene, pri výklade tohto osobitného zákona bolo potrebné vziať do úvahy aj legislatívne pravidlá vlády pri tvorbe právnych predpisov, v zmysle ktorých, ak sa majú novoupravené právne vzťahy v celom rozsahu podrobiť už jestvujúcej právnej úprave, používa sa slovo rovnako a ak sa na tieto vzťahy majú uplatňovať len niektoré časti jestvujúcej právnej úpravy, používa sa slovo primerane. Pretože termín primerane umožňuje pomerne voľný výklad a tým aj nejednotné uplatňovanie, treba ho používať len v nevyhnutných prípadoch. Pri stavbe, ktorá by mala spadať pod kategóriu verejná zeleň, oproti všeobecnému vymedzeniu stavby existujú odlišnosti a pokiaľ ide o byty, tieto sú rovnako ako stavby podľa § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. také stavby, ktoré sú evidované v KN, ich právna povaha i vymedzenie právnej existencie je dostatočne určitá a požíva prezumpciu správnosti. Preto v prípade časti § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je možné akceptovať poukaz na vzájomnú podobnosť a možný systematický výklad medzi pravidlami tohto zákona pre takéto stavby a zákona o vlastníctve bytov, avšak uvedené neplatí pre stavby podľa § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. Ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. k 1.7.2009 neexistovalo jednoznačné určenie, na ktorých presne špecifikovaných pozemkoch sa v tento deň nachádza alebo nenachádza verejná zeleň a uvedené nie je možné jednoznačne určiť ani spätne, čo odvolateľku viedlo k záveru, že použitie pravidiel zhodných s pravidlami zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov pre účel výkladu zákona v časti § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. pre objekty verejná zeleň z hľadiska požiadavky ratio legis je vylúčené. Preto nie je možné rozumne vzťahovať § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. v časti vzniku vecného bremena ex lege na objekt v kategórii verejná zeleň. Právo vstupu verejnosti na tieto pozemky ako prejav požívania týchto pozemkov žalovaným nie je zahrnuté v čiastkovom oprávnení vyplývajúcich z práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. pri objektoch v kategórii verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 tohto zákona. Napriek tomu konajúci súd išiel ďalej, keď

právo uplatnené žalobkyňou absorboval do odplaty za vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa § 4 ods. 1, ods. 2 tohto zákona. Právne posúdenie konajúceho súdu je zrejme nesprávne, keďže v prípade pozemkov, na ktorých by malo vzniknúť vecné bremeno pre umiestnenie verejnej zelene odvodzuje širší ako prípustný rozsah povinnosti na strane vlastníkov takýchto pozemkov, než pri iných stavbách podľa § 1 ods. 1 tohto zákona. Rozsudok súdu neobsahuje presvedčivú a jasnú úvahu, z ktorej by bolo zrejmé, že vzhľadom na zistený skutkový stav vzniklo zo zákona vecné bremeno podľa § 4 tohto zákona, ktoré by nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za vstup verejnosti na dotknuté pozemky vylúčilo. Súdy v podstate vnútili žalobkyni svoj právny názor o tom, že nárok na základ v tomto osobitnom zákone a nie je ani vôbec zrejmé, ako sa s nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia stal nárok na osobitnú náhradu podľa zák. č. 66/2009 Z.z. vo svetle judikatúry ústavného súdu k obmedzovaniu vlastníckeho práva. Tým došlo k odmietnutiu spravodlivosti a k odopretiu práva žalobkyne, aby bolo rozhodnuté o nároku, o ktorom žiadala rozhodnúť ako o nároku z iného právneho titulu. Tiež namietala, že zo strany súdu išlo o zmenu právnej kvalifikácie žalobou uplatneného nároku, na ktorú nemala možnosť procesne reagovať a náležitým spôsobom rozporovať právne závery súdu.

11. Odvolateľka považovala Hospodársku zmluvu zo dňa 10.11.1987 za absolútne neplatnú z viacerých dôvodov a vytkla súdu, že sa jej platnosťou nezaoberal. Mala tiež za to, že žalovaný nemohol platne nadobudnúť do vlastníctva Borovicový háj z vlastníctva štátu na základe zákona č. 138/1991 Zb. V ďalšom vyslovila výhrady k posúdeniu povahy náhrady, ktorá prináleží vo vzťahu k právu zodpovedajúcemu vecnému bremenu zo zákona ako jednorazová náhrada, ktorá mala vzniknúť dotknutým subjektom momentom účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. Pokiaľ by sme prijali záver, že náhrada za takýto zásah mala byť jednorazová, potom dotknutým subjektom chýbala akákoľvek efektívna možnosť si túto náhradu včas uplatniť, keďže ani nemali možnosť zistiť, že sa na ich pozemkoch tzv. verejná zeleň vôbec nachádza a takýto výklad nekorešponduje ani s ústavne konformným výkladom dotknutých ustanovení zák. č. 66/2009 Z.z. vo svetle požiadavky na zachovanie právnej istoty adresátov práva. Považovala právny záver súdu o tom, že finančná náhrada je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia za nesprávny pre objekty spadajúce pod kategóriu verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 tohto osobitného zákona a domnievala sa, že prípadné právo na jednorazovú odplatu za zriadenie vecného bremena pre objekty v kategórii § 1 ods. 2 tohto zákona vzniká až momentom zápisu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu v KN. V prípade prijatia výkladu prezentovaného súdom v bode 35. rozsudku by sa vlastník dotknutého pozemku mal obohatiť v zásade dvojnásobne za to isté, pretože najprv by mu mala svedčať zo zákona jednorazová náhrada a následne po vykonaní pozemkových úprav by mohol vlastník takéhoto pozemku opakovane obdržať finančnú náhradu za pozemok. Súčasne vyslovila názor, že súd nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným, a teda v prípade, ak by aj vo veci vzniklo právo na jednorazovú náhradu, takéto právo v čase podania žaloby nebolo premlčané.

12. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

14. Odvolateľka v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že žiaden z uplatnených odvolacích dôvodov nebol naplnený.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Uplatnený odvolací dôvod spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

16. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu sa teda rozumie taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bol naplnený predmetný odvolací dôvod (a aby bola daná dôvodnosť podaného odvolania), musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk., právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

17. Odvolací súd nezistil zo strany súdu pochybenie v procesnom postupe znemožňujúcom žalobkyni ako strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súd dal stranám sporu dostatočný priestor pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, postupom podľa § 181 ods. 2 CSP vyslovil sporné a nesporné tvrdenia, ďalej ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie a tiež vyslovil svoje predbežné právne posúdenie veci, jeho rozsudok je riadne odôvodnený a preskúmateľný.

18. Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie, napr. nesprávne realizovaná manuálna povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa nešpecifikovala konkrétne vady, ktoré by napĺňali uplatnený odvolací dôvod a povinnosťou odvolacieho súdu nie je ich vyhľadávať, preto uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

19. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal.

20. Strana sporu, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhovaný - nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa v odvolaní neoznačila dôkaz, ktorý navrhla ešte v konaní na súde prvej inštancie, a ktorý súd nevykonal, z ktorého dôvodu na tento odvolací dôvod nemožno prihladať.

21. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP.

22. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

23. Súd vo veci náležite zistil skutkový stav, z vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, keď súd aplikoval na zistený skutkový stav príslušnú právnu normu, ktorú aj správne interpretoval.

24. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje jeho správnosť a súčasne na zdôraznenie jeho správnosti, súčasne k podanému odvolaniu uvádza a dopĺňa nasledovné.

25. Odvolací súd považuje za nedôvodnú odvoláciu námietku, ktorou žalobkyňa namietala, že zo žiadnych dôkazov nevyplýva, aby Borovicový háj mal v správe Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, čo uviedol súd v bode 30., keď mala za to, že práve naopak, z dôkazu – z rozhodnutia Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987 a jej prílohy č. 1 vyplýva, že Borovicový háj mali v správe Východoslovenské štátne lesy š.p. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na to, že v priebehu konania žalobkyňa nespochybnila okolnosť, že Borovicový háj (resp. celé územie spadajúce pod lokalitu, ktorá sa nazýva Borovicový háj) bol spravovaný Záhradníckym a sadovníckym podnikom mesta Košíc, o čom svedčí aj jej vyjadrenie k podanému odporu v predmetnom konaní, v ktorom okrem iného uviedla: Už z dokumentov predložených žalovaným vyplýva, že tieto pozemky (ani zeleň) – nikdy neprešli z majetku Slovenskej republiky na obec, ale práve naopak, tieto boli už od roku 1985 v správe (nie vo vlastníctve) najprv: a) Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice – rozhodnutie zo dňa 15.3.1985 o využití územia – v spise (str. 199 spisu) a preto pokiaľ súd urobil tento záver, vychádzal iba zo zhodných skutkových tvrdení strán sporu, navyše podopretého listinným dôkazom (napr. Hospodárska zmluva z 10.11.1987). Pokiaľ odvolateľka poukazovala na dôkaz – rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987, týmto rozhodnutím došlo k trvalému vyňatiu lesných pozemkov v katastrálnom území C. – G. s cieľom vytvorenia mestskej zelene – obvodového parku o celkovej výmere 11.4245 ha a odvolaciemu súdu nie je zrejmé, ako tento dôkaz preukazuje, že Borovicový háj bol v správe Východoslovenských štátnych lesov š.p.

26. Odvolací súd ďalej nemohol pripísať relevanciu odvolacej námietke v časti, v ktorej odvolateľka mala za to, že žalovaný nepreukázal, že Borovicový háj bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou a stavbou, práve naopak, žalobkyňa preukázala protestom prokurátora, že verejná zeleň v lokalite Borovicového hája mala vzniknúť až dňa 19.12.1991.

27. K tejto odvolacej námietke odvolací súd poznamenáva, že zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje pojem verejná zeleň. V proteste prokurátora bolo namietané definovanie pojmu verejná zeleň v rámci VZN, pričom však nemožno poprieť fakt, že daná lokalita je zeleňou vo vlastníctve mesta a je prístupnou verejnosti. K danej odvolacej námietke odvolací súd odkazuje tiež na argumentáciu súdu z bodov 31. a 32. odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorých Borovicový háj bol až do roku 1987 identifikovaný ako les a následne užívaný ako verejná zeleň. Spomínané VZN č. 2/1991 sa nezaoberalo konkrétne identifikáciou Borovicového hája, dokonca jeho založením, či vytvorením, pričom existencia Borovicového hája už v období pred 19.12.1991, t.j. pred vyhlásením VZN č. 2/1991, bola zjavne preukázaná ostatnými písomnými dôkazmi produkovanými stranami sporu v konaní, ako aj to, že mala už vtedy charakter verejnej zelene. K predmetnému je potrebné dodať, že tento charakter Borovicového hája ako verejnej zelene je treba odlišiť od sádov, parkov, a pod., ktoré sú stavbami v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), a na ktoré myslí ustanovenie § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. V niektorých prípadoch budú sa preto plochy zelene považovať za stavbu alebo budú prináležať k stavbe, prípade budú existovať nezávisle od stavieb a súčasne sa nebudú považovať za stavbu, čo zjavne bude aj prípad Borovicového hája. Borovicový háj predstavuje vnútromestskú zeleň, ktorá je prístupná verejnosti, pričom takto je vnímaná od počiatku jeho výsadby. Dokonca spočiatku aj sama žalobkyňa označila Borovicový háj za verejnú zeleň (pozn. súdu: žaloba na č.l. 1 a nasl. súdneho spisu). Následná argumentácia žalobkyne o tom, že v zmysle § 120 ods.

1 OZ sa bude jednať v prípade Borovicového hája o súčasť vecí tiež neobstojí vzhľadom na početné písomné dôkazy predložené stranami v tomto konaní, ktoré potvrdzujú vlastníctvo Borovicového hája prislúchajúce žalovanému. Pojem „verejná zeleň“ zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje, no s týmto pojmom sa v súčasnosti môžeme stretnúť v ustanovení § 47 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, kde sa uvádza, že „ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch, v zastavanom území obce na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len "verejná zeleň") alebo na ornej pôde ako solitér, stromoradie, skupina stromov alebo súčasť terasy alebo medze.“ Tiež pôvodný zákon č. 287/1994 Zb. o ochrane prírody a krajiny v § 32 ods. 4 používal pojem verejný sad a záhrada, ktorý nie je pojmovo vzdialený pojmu verejná zeleň. Pojem „verejná zeleň“ možno na základe sadovníckej a urbanistickej praxe vymedziť ako „zeleň prístupná všetkým občanom bez obmedzenia a slúži na všeobecné užívanie. Predstavuje zeleň v uliciach, stromoradia, zelené pásy a pruhy, mobilnú zeleň v uliciach, voľné miesta po asanácii budov, parkoviská, zeleň na námestiach, zeleň pri významných budovách, pomníky a pamätníky, verejnú zeleň na sídliskách, mestské parky a parkovo upravované plochy, promenády, promenádne lúky, odpočinkové lúky, okružné prechádzkové trasy, cieľové prechádzky, odpočívadlá, prírodné kiná a amfiteátre, náučné chodníky, psie lúky a pod. Zeleň verejných parkov tvoria všetky verejné prístupné plochy zelene v sídelnom útvare“ (<<https://www.bratislava.sk/sk/triedenie-zelene>>). Aj v zmysle evidovania spôsobu využitia pozemkov na LV č. XXXXX pre k.ú. B. /Košice II bude pre väčšinu parciel platiť, že sa jedná o pozemky, na ktorých je okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využitie a v konaní nikdy ani nebolo sporné, že pozemky ktoré sú predmetom konania, sú súčasťou Borovicového hája, ktorého výmera je totožná minimálne od roku 1984 až doteraz, a to aj napriek spochybneniu rozsahu územného rozhodnutia vo vzťahu k tam uvedeným parcelám žalobkyňou. V nadväznosti na to potom nie je vylúčené, že jednotlivé parcely a ich označenie tak, ako boli obsiahnuté vo vtedajších podkladoch pre budúci zámer (napr. geometrický plán), prešli zmenami. Z dokumentu Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES) z roku 2013, ktorý bol schválený uznesením z XXII. rokovania Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo dňa 16.12.2013, vyplýva označenie Borovicového hája za biocentrum, a preto aj z tohto dokumentu vyplýva charakter Borovicového hája ako verejnej zelene a miesta voľne prístupného širokej verejnosti.

28. Nedôvodným je napokon namietanie, že verejná zeleň v lokalite Borovicový háj mala vzniknúť až dňa 19.12.1991, ku ktorému dátumu bolo vydané VZN č. 2/1991. Borovicový háj nevznikol takpovediac z jedného dňa na druhý, ale išlo o proces vytvárania danej lokality nielen ľudskou činnosťou, ale tiež ako prírodný výtvor, ktorý bol zeleňou prístupnou širokej verejnosti už pred žalobkyňou označeným dátumom 19.12.1991. V tejto súvislosti neobstojí preto ani odvolacia námietka, ktorou žalobkyňa namietala, že verejná zeleň na žalovaného nemohla prejsť, pokiaľ ku dňu 1.5.1991 ešte neexistovala.

29. K uvedenému možno poukázať tiež na to, čo uviedol súd prvej inštancie (bod 30. odôvodnenia rozsudku). Borovicový háj vznikol po roku 1960 v celkovej výmere 11,4245 ha ako les pôvodne v lesnom a pôdnom fonde. Z činnosti súdu je známe (pozn. súdu: listinné dôkazy predložené v súdnom konaní vedenom pod sp.zn. 45C/34/2022 týkajúce sa postupu príslušných orgánov o vyňatie Borovicového hája z lesného pôdneho fondu so zámerom realizácie obvodového parku), že Borovicový háj bol vystavaný ako okrasná škôlka k dopestovaniu materiálu pre výstavbu sídlisk na území mesta Košice, pričom od roku 1984 sa začalo zvažovať o využití Borovicového hája ako obvodového parku. Túto akciu mal riešiť Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, ktorý mal v správe Borovicový háj. Napokon rozhodnutím Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.01.1987 došlo k trvalému vyňatiu lesných pozemkov v katastrálnom území C. - G. s cieľom vytvorenia mestskej zelene - obvodového parku o celkovej výmere 11.4245 ha. Z predmetného je zrejmé, že len do roku 1987 bol Borovicový háj lesom.

30. Z rozhodnutia Obvodného národného výboru, odbor výstavby, ÚPaA, číslo Výst. 2224 - a 1985 - Bk zo dňa 15.III.1985 súd zistil, že bolo rozhodnuté o využití územia pre „Borovicový háj v lokalite Košice - Západ“ so stanovením vymedzených podmienok, pričom bolo konštatované, že zmena využitia územia vyhovuje obecným technickým požiadavkám na stavbu stanoveným vyhláškou č. 83/1946 Zb. Z činnosti súdu je známe, že pred vydaním rozhodnutia sa konalo pracovné rokovanie ohľadom územného rozhodnutia akcie „Borovicový háj v lokalite Košice - Západ“ dňa 08.03.1985, kde sa zvažovalo prebudovanie hája nad Popradskou cestou na obvodový park pre Košice. Po majetkovo - právnom vysporiadaní a výstavbe parku sa malo zabezpečiť jeho spravovanie a údržba.

31. Odvolací súd sa nestotožňuje s námietkou žalobkyne, že toto rozhodnutie nikdy nenadobudlo právoplatnosť. Doložka právoplatnosti je vyznačená na zadnej (druhej) strane rozhodnutia, a to 4.5.1985, aj keď zrejme administratívnym omylom je to uvedené v kolónke „dátum“ (v Košiciach, dňa 4.V.1985). Uvedený záver je prijateľný aj z toho dôvodu, že zo žiadnych dôkazov nevyplývalo, aby sa voči nemu dotknuté strany odvolali.

32. Keď žalobkyňa tvrdí, že rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, lebo jej, resp. právnym predchodcom nebolo ako oprávneným osobám doručené, je nutné zdôrazniť, že vydané rozhodnutie sa doručovalo ZaSP, ÚHA Košice, NVmK - odbor ÚPaA, ObNV II. - KHSDaO. Žalobkyňa ani jej právni predchodcovia neboli v tom čase evidovaní ako vlastníci týchto pozemkov, takže neboli účastníkmi tohto konania a neexistoval žiaden právny dôvod doručovať im predmetné rozhodnutie.

33. K odvolaniu v časti, v ktorej odvolateľka argumentovala tým, že verejná zeleň subsumovaná pod § 1 ods. 2 ZoMU musí byť spôsobilým predmetom občiansko-právnych vzťahov a teda sa musí jednať o samostatnú vec v právnom slova zmysle, odvolací súd uvádza, už zo samotnej zákonnej konštrukcie § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že pokiaľ ide o kategóriu vecí: cintorín, športový areál a verejná zeleň, tieto môžu byť predmetom prevodu vlastníckeho práva, teda spĺňajú podmienku samostatnej veci v právnom slova zmysle. Pokiaľ by tomu tak nebolo, nemohol by zákonodarca vo svojom § 1 ods. 2 tohto zákona stanoviť podmienku („... ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu“).

34. Pokiaľ ide o odvolateľkou nastolenú otázku, či vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu možno vzťahovať aj na kategóriu verejnej zelene, odvolací súd uvádza nasledovné.

35. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ zákon č. 66/2009 Z.z. vo svojom § 1 ods. 2 hovorí o tom, že tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkvi, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, úpravu o primeranej aplikácii zákona č. 66/2009 Z.z. na pozemky podľa označeného § 1 ods. 2 nemožno zúžiť iba na usporiadanie vlastníckych vzťahov k týmto pozemkom, keďže zákon nevyklučuje zriadenie zákonného vecného bremena aj k pozemkom § 1 ods. 2 citovaného zákona.

36. Usporiadaním vlastníckych vzťahov podľa § 2 zákona č. 66/2009 Z.z. je poskytnutie náhradného pozemku vlastníčkovi pozemku pod stavbou zámennou zmluvou alebo usporiadanie v konaní o pozemkových úpravách. Do času takéhoto definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov však zákonodarca usporiadal vlastnícke vzťahy k pozemkom v zmysle § 1 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona tak, že k nim zriadil podľa § 4 tohto zákona vecné bremeno. Niet žiadneho rozumného dôvodu, prečo by do času trvalého usporiadania vlastníckych vzťahov nemalo vzniknúť zákonné vecné bremeno aj k pozemkom vymenovaným v § 1 ods. 2 tohto zákona a prečo by vo vzťahu k nim mal existovať odlišný režim v porovnaní s pozemkami podľa § 1 ods. 1 tohto zákona. Pokiaľ sám zákonodarca podľa § 1 ods. 2 tohto zákona upravil primerané použitie zákona aj na pozemky, na ktorých je umiestnený cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, postavil ich tak na roveň tých pozemkov, na ktorých sa nachádzajú stavby v zmysle § 1 ods. 1 tohto zákona, preto niet dôvodu pre iný režim pozemkov, na ktorých sa nachádza verejná zeleň oproti pozemkom, na ktorých sa nachádza stavba. Odvolací súd preto s predmetnou argumentáciou odvolateľov nesúhlasí.

37. Rovnaký právny názor v tejto otázke vyslovil tiež Krajský súd v Košiciach v rozhodnutiach sp. zn. 6Co/197/2022 zo dňa 21.3.2023, sp. zn. 6Co/133/2022 zo dňa 8.8. 2023 a sp. zn. 6Co/78/2022 zo dňa 13.9.2022 (posledný z menovaných rozhodnutí posudzoval vznik vecného bremena vo vzťahu k Borovicovému háju).

38. Z rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/67/2019 zo dňa 25.6.2020 a sp. zn. 5Co/113/2019 zo dňa 24.11.2020, ktorých predmetom bolo zaplatenie peňažnej čiastky tvrdeným titulom náhrady za zákonné vecné bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že v oboch prípadoch sa tvrdený vznik zákonného vecného bremena mal vzťahovať na pozemok patriaci žalobcovi, ktorý žalovaná (obec) využíva ako futbalové ihrisko, keď priamo na pozemku žalobcu nie je umiestnená žiadna stavba, ale pozemok je súčasťou športového areálu. Išlo teda o pozemok, o ktorom sa zákon č. 66/2009 Z.z. zmieňuje vo svojom § 1 ods. 2. Aj keď súdy oboch inštancií vyslovili názor o tom, že v tu prejednávaných

veciach nevzniklo zákonné vecné bremeno ale bezdôvodné obohatenie, k tomuto záveru dospeli výlučne z dôvodu, že vzniku zákonného vecného bremena bránila nájomná zmluva na prenájom predmetného pozemku uzatvorená medzi stranami sporu, ktorá existovala (trvala) ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. V oboch prípadoch odvolacie súdy vychádzali zo záveru, že zákon č. 66/2009 Z. z., ktorý upravuje vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb ako obcí sa vzťahuje aj na pozemky, kde je umiestnený športový areál. Na základe toho potom posudzovali vznik zákonného vecného bremena, teda či boli naplnené všetky podmienky predpokladané v § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. aj vo vzťahu k predmetnému pozemku.

39. Odvolateľka síce spochybňuje, aby sa vznik vecného bremena vzťahoval aj na kategóriu verejnej zelene majúcej za to, že takéto stavby nevykazujú obdobné charakteristické znaky ako byty/bytové domy podľa zákona o vlastníctve bytov (inak je tomu v prípade stavieb podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ohľadne ktorých je možné akceptovať poukaz na vzájomnú podobnosť a možný systematický výklad medzi pravidlami ZoMU a ZoVB), podľa názoru odvolacieho súdu ale opomenula podstatný zámer zákona č. 66/2009 Z.z., ktorým je usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vymedzeným tak v § 1 ods. 1, ako aj v § 1 ods. 2. V súvislosti potom práve so zámerom zákonodarcu usporiadať vlastnícke vzťahy aj vo vzťahu k osobitne vymenovanej kategórii pozemkov, na ktorých je umiestnená verejná zeleň, je potrebné vyvodiť vznik zákonného vecného bremena aj voči tejto osobitne vymenovanej kategórii.

40. Pokiaľ z dôvodovej správy k zákonu č. 66/2009 Z. z. je ohľadom tejto problematiky uvedené len: „Primerane podľa tohto zákona budú môcť byť usporiadané aj pozemky, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál vo vlastníctve obce alebo verejná zeleň. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obce pri výkone samosprávy zabezpečujú, okrem iného, aj správu a údržbu verejnej zelene, výstavbu, údržbu a správu športových zariadení a obecného cintorína. Obecný cintorín je obec povinná zriadiť podľa zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebnictve v znení zákona č. 355/2007 Z. z. V minulosti mali túto povinnosť národné výbory, ktoré cintoríny často rozširovali aj na majetkovoprávne neusporiadané pozemky. Ak sa vlastníci pozemkov, na ktorých sa nachádzajú cintoríny, budú dožadovať uplatnenia svojich vlastníckych práv, bude môcť obec tieto vzťahy usporiadať podľa navrhovaného zákona.“ (zdroj – Komentár ASPI), potom možno vyvodiť, že zákonodarca "inšpirovaný" práve zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení považoval za potrebné ciele a zámer zákona č. 66/2009 Z.z. vzťahnúť výslovne na cintorín (obecný), športový areál a verejnú zeleň, keďže tieto spadajú pod povinnú správu obce.

41. Odvolateľka tiež namietala, že zo strany súdu išlo o zmenu právnej kvalifikácie žalobou uplatneného nároku, na ktorú žalobkyňa nemala možnosť procesne reagovať a náležitým spôsobom rozporovať právne závery súdu. Odvolací súd k uvedenému upriamuje pozornosť na zápisnicu o pojednávaní zo dňa 24.1.2023, z ktorej vyplýva, že súd na tomto pojednávaní postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP a vyslovil tiež svoje predbežné právne posúdenie, o.i., že predmetný nárok bude kvalifikovať ako nárok na náhradu za vecné bremeno vniknuté podľa zák. č. 66/2009 Z.z. v zmysle § 1 ods. 2, keď mal tiež za preukázaný prechod vlastníctva k Borovicovému háju na mesto Košice. Preto predmetná odvolacia námietka nie je dôvodná.

42. Odvolateľka v odvolaní vyslovila tiež záver o neplatnosti Hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987, a to z niekoľkých dôvodov. Svoju argumentáciu o absolútnej neplatnosti Hospodárskej zmluvy v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepoužila a prvá krát ju predostrela až v podanom odvolaní, hoci predmetnú Hospodársku zmluvu pripojil žalovaný už k podanému odporu (ktorý odpor spolu so všetkými jeho prílohami bol zástupkyňi žalobkyne doručený ešte postupom v upomínacom konaní).

43. Ohľadne predmetnej odvolacej námietky nenastal ani jeden z prípadov predpokladaných v § 366 CSP, kedy prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť. Predmetná argumentácia odvolateľky ako prostriedok procesného útoku, resp. procesnej obrany nebola uplatnená v konaní pred súdom prvej inštancie, netýka sa procesných podmienok, netýka sa vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, ňou žalobkyňa nepreukazuje, aby v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napokon nejde o prostriedok procesného útoku, resp. procesnej obrany, ktorý by žalobkyňa bez svojej viny nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto predmetnú odvolaciu námietku vyhodnotil ako neprípustnú.

44. Pokiaľ ide o namietanú jednorazovú povahu náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno, a súdom uznanú námietku premlčania, odvolací súd uvádza nasledovné.

45. Aj keď samotný zákon č. 66/2009 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu, požiadavku náhrady za vecné bremeno súdy už stabilne odvodzujú zo všeobecne uznávaných princípov, príkazu na ochranu základných práv a slobôd, teda zo základného práva vlastníť a užívať majetok. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je namieste primeraná náhrada (čl. 20 ods. 4 ústavy).

46. Pri zvažovaní výšky primeranej náhrady nie je rozhodujúca povaha verejného záujmu, kvôli ktorému je obmedzené právne postavenie vlastníka. Zreteľ treba brať na intenzitu, rozsah a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka. V prípade vecného bremena vzniknutého podľa zák. č. 66/2009 Z.z. treba vychádzať zo skutočnosti, že vlastníč pozemku pod stavbou, ktorá prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku je fakticky obmedzený v držaní svojho majetku, v jeho užívaní a v požívaní jeho plodov a úžitkov, aj v nakladaní alebo akejkolvek dispozícii s ním. Inak povedané, zostalo mu iba habere v podobe tzv. holého vlastníctva bez možnosti vykonávať akékoľvek vlastnícke oprávnenie. Rovnako treba prihliadať na dĺžku trvania obmedzujúceho zásahu. Irelevantné ale je, že zákonodarca zrejme nepredpokladal trvanie obmedzujúceho zásahu do konečného vysporiadania vlastníckeho vzťahu k pozemku po taký dlhý čas, ako k nemu v skutočnosti dochádza (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27.4.2022).

47. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci zamietavým spôsobom, pretože považoval predmetný nárok za premlčaný v trojročnej lehote počítanej od 1.7.2009 vychádzajúc pritom zo záveru o tom, že žalobkyni patrí nárok na jednorazovú odplatu a jeho rozhodnutie je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR.

48. Do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ďalej je to prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného naň nadviazali.

49. Možno poukázať na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.8.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, ktoré vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.4.2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014 (R 73/2016) a zo dňa 24.3.2016 sp. zn. 7Cdo/26/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a a nebytových priestorov konštatujúc, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z.

50. Vo veci vedenej NS SR pod sp. zn. 8Cdo/17/2019 dovolateľ - žalovaný (Mesto Zvolen) konkretizoval právnu otázku, keď sa pýtal, či vlastníč pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom týmto zákonom predpokladaným, keď sám dovolateľ bol toho názoru, že finančná náhrada je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia, čím sa podľa neho odvolací súd riešením uvedenej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, za ktorú označil rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 a poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 227/2012. Dovolací súd v bode 18. uznesenia vyslovil právny názor o tom, že odvolací súd sa pri riešení predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí 2Cdo/194/2019.

51. Voči obom označeným rozhodnutiam boli podané ústavné sťažnosti. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, pretože jeho závery nepovažoval za arbitrárne. Rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, pretože spor vo veci sťažovateľov nebol právoplatne rozhodnutý (princíp subsidiarity).

52. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.1.2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019 bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. novembra 2018 sp. zn. 23Co/411/2017 odmietnuté. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, pretože finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby a predmetné vecné bremeno vzniklo in rem a preto sa vzťahuje na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva a predmetná finančná náhrada nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Za skutkových okolností, podľa ktorých žalobca kúpil pozemok 18.6.2014 so zákonným vecným bremenom, ktoré vzniklo 1.7.2009, mal a mohol vedieť, že nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena ako jednorazové plnenie bol už v čase kúpy premlčaný a bol premlčaný aj v čase podania žaloby 16.12.2015. Dovolateľ v predmetnej veci argumentoval proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktorý uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7.2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníčkovi pozemku dňa 1.7.2012. Najvyšší súd v bode 50. uznesenia poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a tiež uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, ktoré riešili otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho sa plnenia. Dovolací súd odkazom na obe uznesenia NS SR dospel k záveru, že žalobca v dovolaní nastolil takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení najvyššieho súdu, resp. nenastolil otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď uzavrel, že z charakteru uplatneného práva žalobcu na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je ustálené, že išlo o jednorazovú odplatu; nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je momentálne vo vlastníctve žalobcu, vzniklo zo zákona ku dňu 01.07.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote 3 rokov od jeho vzniku, t. j. do 01.07.2012, jeho právo sa premlčalo, teda nárok na odplatu za zriadenie vecného bremena bol v čase kúpy pozemku so zákonným vecným bremenom žalobcom dňa 18.6.2014 už premlčaný.

53. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/292/20201 z 21.4.2022, bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. apríla 2021 č.k. 18Co/82/2019-742 odmietnuté, keď Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol majúc za to, že pokiaľ žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 19.12.2016 a uplatnil si nárok za obdobie od 2012 do 2014, pričom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo vecné bremeno k takýmto pozemkom účinnosťou zákona, t.j. k 1. júlu 2009, potom jeho nárok je premlčaný (pozemok vo vlastníctve žalobcu je zaťažený vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z.). Najvyšší súd sa v predmetnom uznesení zaoberal právnou otázkou dovolateľa, ktorý namietal proti právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, keď uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má jednorazový charakter, nárok na náhradu tak vznikol ku dňu 1.7. 2009 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá skončila vlastníčkovi pozemku dňa 1.7.2012. Aj v tu prejednáwanej veci dovolací súd odkázal na závery označených rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019.

54. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.2.2023 sp. zn. 7Cdo/363/2021 bol vo veci dovolania žalovaného zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. júla 2021 sp. zn. 3Co/58/2020, keď v tam prejednáwanej veci Okresný súd Michalovce v poradí druhým rozsudkom z 10. júna 2020 č.k. 19C/247/2016-289 zaviazal žalovaného k zaplateniu peňažnej čiastky a zamietol žalobu v časti požadovaného úroku z omeškania za obdobie od 15.2.2017 do 16.2.2017, keď rozhodol o peňažnom nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009, ktorý bol napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach potvrdený. Krajský súd v Košiciach pritom vychádzal z právneho záveru o tom, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je poskytovaná za dobu vopred neurčitú a teda možno uvažovať o pravidelných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia a to v podobe primeranej náhrady, preto bol ústavný dôvod na priznanie opakujúcich sa dávok primeranej náhrady. Dovolací súd v súvislosti s podaným dovolaním dospel k záveru, že oba nižšie súdy nezaujali žiadne stanovisko k zásadnej argumentácii žalovaného, podľa

ktorej k obmedzeniu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam došlo dňom vzniku zákonného vecného bremena dňa 1.9.2009, pričom na plnenie mal nárok len vlastník zaťaženého pozemku v čase vzniku zákonného vecného bremena a potom ďalší vlastník nadobudol vlastnícke právo už obmedzené zákonným vecným bremenom, pretože predmetné vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka vecného bremena zaťaženého pozemku (odkazujúc tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/49/2014) Dovolací súd nad rámec dovolacieho prieskumu dal do pozornosti, že: 25. Problematika náhrady za zákonné vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. bola medzičasom predmetom viacerých rozhodnutí dovolacieho súdu, napr. sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, na ktoré sa dovolateľ odvolával už v odvolacom konaní, 4Cdo/175/2019 a 5Cdo/116/2021. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Mcd0/2/2014 bolo zrušené nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 349/2015 zo dňa 19. januára 2016. Ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 Ústavný súd SR odmietol uznesením sp. zn. III.ÚS 537/2021 zo dňa 30. septembra 2021. Urobil tak z dôvodu, že sťažovateľmi spochybňovaný výklad relevantnej právnej normy v konkrétnych okolnostiach veci (nesúhlas právnym názorom najvyššieho súdu, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo známe žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu meritórne riešiacie otázku nároku na opakovanú primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom (podľa zákona č. 66/2009 Z.z.) sa môže stať predmetom ústavného prieskumu až vtedy, keď bude vec právoplatne skončená.

55. Podobne postupoval NS SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/102/2022 zo dňa 31.5.2023, keď zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21C/7/2020 a tiež Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/133/2012 odkazujúc ohľadne peňažného nároku žalobcu na náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. na závery rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, ktoré označil súčasne za ustálenú rozhodovaciu prax.

56. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci zamietavým spôsobom, pretože považoval predmetný nárok za premlčaný v trojročnej lehote počítanej od 1.7.2009 vychádzajúc pritom zo záveru o tom, že žalobkyni patrí nárok na jednorazová odplata a jeho rozhodnutie je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR.

57. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vrátane jeho výroku o trovách konania ako závislého výroku vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

58. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná a úspešnému žalovanému žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

59. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Používateľ systému Windows

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať

pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).